

KOEKYSYMYKSIÄ IKI 7 -OPPIKIRJAN SISÄLTÖIHIN

Sisällysluettelo

I Usko – Vakaumus – Uskonto	2
Käsitteiden määrittely	2
Käsitteiden soveltaminen	2
Kappalekohtaiset pienet esseetehtävät	2
Laajemmat, eri kappaleiden sisältöjä yhdistelevät esseetehtävät	3
II – Uskonto Ihmisten Elämässä	4
Käsitteiden määrittely	4
Käsitteiden soveltaminen	4
Kappalekohtaiset pienet esseetehtävät	4
Laajemmat, eri kappaleiden sisältöjä yhdistelevät esseetehtävät	5
III Hyvä Elämä	6
Käsitteiden määrittely	6
Käsitteiden soveltaminen	6
Kappalekohtaiset pienet esseetehtävät	6
Laajemmat, eri kappaleiden sisältöjä yhdistelevät esseetehtävät	6

I Usko – Vakaumus – Uskonto

Käsitteiden määrittely

Kerro omin sanoin, mitä tarkoittavat seuraavat sanat:

- a) vakaumus
- b) pyhä
- c) uskonto
- d) myytti
- e) rituaali
- f) vakaumuksenvapaus
- g) uskonnonvapaus.

Käsitteiden soveltaminen

- a) Miten vakaumus ja uskonto eroavat toisistaan?
- b) Anna esimerkki siitä, miten myytti sanoittaa pyhää?
- c) Miksi rituaalit ovat yleisiä uskonnoissa?
- d) Minkälaisissa tilanteissa uskonnonvapautta on perusteltua rajoittaa?
- e) Kirjoita teksti kuvitteellisesta henkilöstä. Kirjoita teksti siten, että käytät siinä seuraavia sanoja: vakaumus, pyhä, uskonto, myytti, rituaali, vakaumuksenvapaus, uskonnonvapaus, kulttuuri, yhteiskunta.

Kappalekohtaiset pienet esseetehtävät

1 Uskomukset

Miksi ihmiset uskovat asioihin, joita ei voi todistaa?
Minkälaisia asioita ei voi tietää varmasti?

2 Vakaumus

Mitkä tekijät vaikuttavat siihen, minkälainen vakaumus ihmisellä on?
Miksi vakaumuksenvapaus ei aina toteudu?

3 Pyhä

Miten ihmiselle muodostuu käsitys pyhästä?
Miksi toisen pyhää on joskus vaikea ymmärtää?

4 Uskonto

Miksi uskonnon määrittäminen on hankalaa?
Miten eri tavoin voidaan ymmärtää, että ihmiset kuuluvat johonkin uskontoon?

5 Uskonto ja kulttuuri

Mitä tarkoittaa, että uskonto saa erilaisia ilmenemismuotoja eri kulttuureissa?
Miksi uskontoa ja kulttuuria on vaikea erottaa toisistaan?

6 Uskonto ja yhteiskunta

Miten uskonto vaikuttaa suomalaiseen yhteiskuntaan?
Miten uskonto liittyy valtaan?

Laajemmat, eri kappaleiden sisältöjä yhdistelevät esseetehtävät

Miksi ihmiset pitävät asioita pyhänä?

Mitä tarkoittaa, että ihminen on uskonnollinen?

Miten ihmisen vakaumukseen/ uskonnollisuuteen vaikuttaa se, minkälaisessa ympäristössä hän on syntynyt ja kasvanut?

Miksi ihmisen vakaumus/uskonnollisuus muuttuu/ei muutu elämänkaaren aikana?

Miten uskontojen opetukset välittyvät sukupolvelta toiselle?

Miksi eri ikäisten ja eri mantereilla asuvien samaan uskuntoon kuuluvien ihmisten vakaumus ja käsitys pyhästä voi olla erilainen?

Miksi jotkut valtiot ovat halunneet säädellä kansalaistensa uskontoa?

II – Uskonto Ihmisten Elämässä

Käsitteiden määrittely

Määrittele seuraavat käsitteet. Selitä siis muutaman virkkeen avulla, mitä kullakin käsitteellä tarkoitetaan.

- a) Toora
- b) abrahamilaiset uskonnot
- c) pesach
- d) Raamattu
- e) profeetta
- f) Koraani
- g) ramadan
- h) uskonnollistaminen
- i) holi
- j) kasti
- k) jälleensyntyminen
- l) buddha ja Buddha
- m) meditaatio
- n) tao
- o) kami

Käsitteiden soveltaminen

- a) Mikä on juutalaisen Raamatun ja kristittyjen Raamatun suhde toisiinsa?
- b) Mitkä asiat ovat yhteisiä abrahamilaisille uskonnoille?
- c) Mitä seurauksia uskonnollistamisella voi olla?
- d) Miten kasti voi vaikuttaa ihmisen elämään?
- e) Pohdi, miksi meditaatio kiinnostaa ihmisiä?
- f) Miten ihminen voi tavoitella taota elämässään, esimerkiksi kehossaan ja lähiympäristössään?

Kappalekohtaiset pienet esseetehtävät

7 Juutalaisuus

Miten historia näkyy juutalaisissa juhlahyississä? Anna esimerkki.

Millaisia seurauksia juutalaisten vähemmistöasemalla on ollut?

8 Kristinusko

Miten kristinuskon synty liittyy juutalaisuuteen?

Miten kristinusko on muuttunut levitessään eri puolille maailmaa?

9 Islam

Miten islam on saanut alkunsa?

Millä tavoin islamin asema ja tulkinta vaihtelee eri maissa?

10 Hindulaisuus

Millaisia erilaisia jumalakäsityksiä (eli tapoja ajatella jumalasta / jumalista) tavataan hindulaisuuden parista?

Mitä tarkoittaa kastijärjestelmä, ja miten se voi vaikuttaa ihmisten elämään?

11 Buddhalaisuus

Miten Gautamasta tuli Buddha?

Millaisia uskontoonsa liittyviä tavoitteita buddhalaisella voi olla ja miten hän voi niihin pyrkiä?

12 Kiinan ja Japanin uskonnolliset perinteet

Mitkä vanhat kiinalaiset perinteet ovat läsnä sekä taolaisuudessa että kungfutselaisuudessa?

Mitä on šintolaisuus? Esittele sen keskeisiä piirteitä.

Laajemmat, eri kappaleiden sisältöjä yhdistelevät esseetehtävät

Miksi uskontoista on haastavaa puhua kokonaisuuksina, kuten kristinusko, islam tai hindulaisuus?

Tietyn uskonnon kannattajista puhutaan usein yhtenäisen tuntuksena ryhmänä, kuten kristityt, muslimit tai buddhalaiset. Mitä ongelmia tällaiseen ryhmittelyyn liittyy? / Miksi tällainen puhetapa ei kuvaa todellisuutta kovin hyvin?

Uskonnot ovat sisäisesti valtavan monimuotoisia. Valitse haluamasi uskonto ja:

- a) Kerro mikä tai mitkä seikat yhdistävät sen kannattajia eri puolilla maailmaa.
- b) Kuvaile valitsemasi uskonnon monimuotoisuutta eri puolilla maailmaa ja eri ihmisten elämässä. Selitä, mitkä tekijät vaikuttavat siihen, että uskonto saa erilaisia ilmenemismuotoja.

Saat tehtäväksesi luoda koululenne moniuskontoisen juhlakalenterin.

- a) Kerro, mitkä eri uskontojen juhlapyhät kalenteriin tulisi ainakin sijoittaa, ja esittele nämä juhlat lyhyesti.
- b) Kerro myös, mikäli haluaisit huomioida kalenterissasi vielä jonkin uskonnon, muttet tiedä, mikä juhla olisi hyvä valita.
- c) Mitä lisätietoa tarvitsisit juhlakalenterin tuottamiseksi?

III Hyvä Elämä

Käsitteiden määrittely

Kerro omin sanoin, mitä tarkoittavat seuraavat sanat:

- a) moraal
- b) etiikka
- c) kultainen sääntö
- d) Raamatun elämänohjeet
- e) kymmenen käskyä
- f) profeetta
- g) vuorisaarna
- h) omatunto.

Käsitteiden soveltaminen

- a) Miten moraal ja etiikka liittyvät toisiinsa?
- b) Miksi kultaista sääntöä voi kutsua eri uskontoja ja kulttuureja yhdistäväksi moraaliseksi ohjeeksi?
- c) Mitä yhteistä on profeettojen opetuksessa ja vuorisaarnassa?
- d) Miten kymmenen käskyn omaksuminen vaikuttaa omantunnon toimintaan?
- e) Kirjoita teksti, jossa kuvitteellinen henkilö miettii jotain moraalista valintaa. Käytä tekstissä seuraavia sanoja: moraal, etiikka, kultainen sääntö, Raamatun elämänohjeet, kymmenen käskyä, profeetta, vuorisaarna, omatunto.

Kappalekohtaiset pienet esseetehtävät

13 Oikea ja väärä

Mitkä valinnat ovat moraalisia ja mitkä eivät ole moraalisia?

Millä perusteilla voidaan sanoa, että ihminen on luontaisesti moraalinen olento?

14 Uskontojen elämänohjeet

Miten moraalinen opetus liittyy uskontoihin?

Mitä yhteistä ja eroa on eri uskontojen moraaliosessa opetuksessa?

15 Raamattu elämänohjeena

Mitä tarkoittaa, että kristityt tulkitsevat Raamatun elämänohjeita eri tavoin?

Mitä yhteistä ja eroa on Vanhan ja Uuden testamentin moraaliosessa opetuksessa?

16 Säännöt ja yksilön vastuu

Miksi sääntöjen noudattaminen ei aina riitä moraaliosen valinnan tekemisen perusteluksi?

Mihin ihminen voi tukeutua tehdessään moraaliosen valintoja?

Laajemmat, eri kappaleiden sisältöjä yhdistelevät esseetehtävät

Miksi ihmisiä pitää opettaa tekemään moraaliosen valintoja?

Mistä johtuu, että pienet lapset ja aikuiset tarkastelevat moraaliosen valintoja eri tavoin?

Kuinka paljon ihmisen kulttuurinen ja uskonnollinen ympäristö vaikuttaa ihmisen käsitykseen oikeasta ja väärästä?

Miksi kaikkiin tilanteisiin ei voida laatia moraalista valintaa ohjaavaa sääntöä?

Miksi kulttuurista, aikaisempien sukupolvien kokemusten kokoelmasta, on apua moraalisten valintojen tekemisessä?